

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s. laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Lehetetlen feltételek.

Debreczen, január 24.

A béketárgyalások Izis-fátyolát fellebentette az indiszkrécio és pedig nem a szabadelvűpárti lapok indiszkrécioja.

Ha ellenzéki ujságok közleményeinek hitelt adhatunk, az ellenzéki pártok békebizottságának békepontjai, illetőleg a kormány prozopozícióra tett válasza, kizárja a békét. Sans phrase kizárja. Nincs a szabadelvűpártban ember, a ki ezen az áron békülni akarna.

E lehetetlen békefeltételek egyike az, hogy a megegyezést a miniszterelnök távozása előzze meg. A koronának és a szabadelvűpártnak tehát azt a nagy áldozatát, hogy a parlamentáris elvek nagy sérelmével távozni engedik Bánffy bárót, a ki bizalmukat ma is csorbitatlan teljeségben bírja, a szövetség ellehzi csek azzal kívánja honorálni, hogy azután nagy kegyesen szóba áll velünk. Jól méltóztatásuk megjegyezni: csak szóba áll. Mert a házszabályok revíziójának kérdésében az ellenzék a kormány javaslatát még csak disknciálhatónak sem tartja.

Ha ez nem parlamenti diktatúrára törekvés, akkor semmi sem az.

Azt írják, hogy az ellenzék békepontjait az önzetlenség szelleme hatja át.

Hogy követelésükben elmentek az engedékenység legszélsőbb határáig.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

Egy játékos a ki az ördöggel czimborál.

Vagy tálán az Istennel? Nem tudnám eldönteni. Ha nem csalódom mindketővel. Emberi fogalmakat meghaladó művészetében ölelkezik a nagyalkotó elem, az örökös tagadás szellemével. — Játéka az isteni fenség és daemoni vadság, csodás vagyulke, mely a mi fantáziánk határán túl veszi kezdetét. — Követjük őt csodás művészetében, megértjük őt addig amíg itt lenn jár közöttünk, de midőn feltöri földöntuli országának kapuit honnét a tulvilág minden gyönyöre és kárhazata reánk zudul — midőn felkap szárnyas táltosára s benyargalja velünk a mennyet, hogy aztán a pokolba ragadjon — elszibadt idegekkel állunk a zene Mózese előtt ki a sziklából is nótát facsar. Igen a zene Mózese előtt ha ugyan művészetét Istentől kapta; de ha ördöge van: úgy a hegedű Faustjának nevezem. Mert Hubay Jenőt mindkét elnevezés tulzás nélkül megilleti és én azt hiszem, hogy az a diszes phylharmonikus közönség mely őt, a tegnapelőtt megtartott hangverseny alkalmával hallotta, sokkal hálsabb és öntudatosabb semhogy őt a Parasus tetejéről leragadjon. Ki is mérlegelné a jelen voltak közül az ő művészetét analysálni, hogy teljesen behatoljon ama fenomén lélek érzelmvilágába mely számunkra a zene leg-tisztább gyöngyeit megtermi? — Kinek hurja ezer szív hurján kesereg és örül majd pedig száz vihar torkán tombol — ki maga az al-

Micsoda önzetlenség! Micsoda engedékenység! Micsoda — kakaó!

Szeretnénk, ha a Magyarország értesüléseit a békebizottság tagjai kereken megcáfolnák. De siessenek, nehogy elkészenek. Mert a mint egy marék arzenikum megmérgezhet egy egész kutat, úgy a szabadelvűpárt békülékeny hajlamának egy csapással véget vet az, ha e híresztelés valóra válik.

Ha a szabadelvűpárt és a kormány az ellenzéktől azt kívánna, hogy előbb szüntesse be az obstrukciót, tegye le kegyelemre a fegyvert s majd azután békülünk, ebben még lett volna logika. Mert végre is parlamenti zendüléssel állunk szemben s nagy önmegtágadás, a hazaszeretetnek nem csekély mértéke kell ahhoz, hogy a parlamenti zendülésnek tényszerű elvi engedményeket tegyenek.

De azt kívánni a többségtől és a koronától, hogy egyszerűen tegye ki a szűrőt egy kormánynak, a mely fontos állami és monarciai érdekek védelmére vállalkozott; azt kívánni önértetes párttól, hogy vezére fejét minden ellenszolgáltatás nélkül adja ki, ez nem a békének és megegyezésnek keresése, ez a szabadelvűpártnak súlyos megalázása.

Reméljük ennél fogva, hogy az ellenzék békepontjai közé ezt a dinamit-töltényt nem helyezte el a személyes gyűlölet. Re-

méljük, hogy ilyen „béke-pontról“ nem kell referálni Bécsben s ez a „béke-pont“ nem kerül a szabadelvűpárt plénuma elé.

Vagy ha benne van ez a szégyenparagrafus, ez a harci szenvedélyeket lángalobbantó inzultus, akkor ezt az ellenzék el fogja ejteni minden szó nélkül, mert azt csak taktikából vette be, csak azért, hogy legyen a léghajóban néhány értéktelen homokszák, a melyet, hogy a béke kék levegőjében magasabbra emelkedjenek, a kosárból kidobjanak.

Annál is inkább reméljük ezt, mert úgy tudjuk, hogy a személyes kérdések előtérbe tolásától első prozopozícióban az ellenzék tartózkodott. Hogy most a személyi kérdéseket ne csak előtérbe tolják, de ellenségesen ki is élesítsék: erre nincs semmi ok.

Ha az ellenzék ily hallatlan követelést igtatott volna be a békepontok közé s ha ahhoz komolyan ragaszkodnék, akkor az ellenzék volna felelős a béketárgyalások megszakadásáért s őt terhelné teljes mértékben a felelősség azért, hogy az ország, a mely már is nyakig ül a politikai erkölcsi és anyagi károk özönében, tisztességes békéhez nem juthatott.

Megvalljuk, azt a verziót sem hiszszük el, hogy a házszabály-reviziót az ellenzék kereken elutasította volna. Mert az, hogy a kormány tervezeténél még a hoz-

kotó őserő emberi formájában — azt bámulni lehet, megérteni talán, bírálni azonban semmikép.

Epp azért esalódnak azok kik e sorokban kritikát keresnek, valamint azok is akik azt hiszik, hogy Hubay nagysága az én végtelen tiszteletem és bámulatom eme jelentéktelen megnyilatkozásával emelkednék. E város fennkölt lelkü közönsége mely már másodízben gyönyörködhetett Hubay művészetében sokkal nagyobb bámullattal csügg az ő géniuszán semhogy az ő népszerűségét ily uton növelni kívánnám.

Midőn tehát a jó ízlés nevében alázatos bocsánatot kérek soraim félig-meddig kritikai tartalmáért engedjék meg, hogy ezen zene életünkben csaknem eseményszámba menő hangverseny felett napirendre térjek.

A magas szivonalon álló műsort Hubay „Tartini“ híres „Ördögtrilla Szonátájával“ nyitotta meg. Midőn a virtuóz a pódiumra lépett zúgó tapsvihar fogadta,

Majd mely esend áll be és Székely Aladár fiatal zongora művész diszkrét kísérete mellett felsír a hegedű. A közönség visszafojtott lélegzettel figyeli a nagy művész kezét mely öntudatos komolysággal vezeti a vonót lépésről-lépésre; még halljuk, a hatalmas bevezető rész egyszerű, andalító melódiáját — midőn egyszerre villámként törnek elő, az ördögtrillák a művész ujjai alól. Szinte érezni véljük a pokol sivitó szelét, mely az elkárhozott lelkek jajait hordja széjjel, látjuk a művész átszellemült alakját, mely az infernalis-

muzsika alatt szinte sátáni vonásokat ölt, valamint azt az emberi fogalmakat meghaladó szédületes technikát mely négy hurból egész orkesztert kovácsol. Őt érzékünk egyenkint megoszlik, hogy felfogja a sok megérteni valót s csaknem kifáradtan fogtuk a 2-ik szám hallgatásához melyben a művész „Lully Bois Epais“-jét játszotta.

A kitünő mű az előadás minden mesteri fortélyával párosulva szinte extasisig fokozta a közlekedést mely egy krescendó tapsviharban adta ki mérgét.

Lichtenstein Dóra énekesnő lépett ezután a pódiumra Merylli című angol dalában mutatván be gyönyörű alt hangját.

A harmadik számot Vioux te mps Réverie cz. verseny műve képezte a melyet Hubay csak oly emészto tüzzel interpretált mint a mily individualitással játszotta az erre következő két eredeti kompozícióját a Berceus é-t (bölcsődal) és „A“-moll mazurkáját.

Előbbi zseniális programzene, melynek minden üteme magában hordja az örök maradás feltétlen biztosítékát. Azok a lehetszerű pianissimók váltakozva az erőteljes fortissimókkal, az a sajátos álmatag hangulat mely játékaival kapcsolatosan egész lényegét áthatja, teszik őt a hangversenytermek ünnepelt alakjává a figyelmes hallgatót pedig fanatizált bálványozójává. Nem mindennapi kíséretet szolgáltatott hozzá Székely Sándor zongora művész midőn anyyi inventióval utánozta a bölcső ringását.

A mindössze 23 éves fiatal ember —

yébiránt
ertesü-
váro-
n z á
k. Ezt
hall-
ifáradt

k ad-
on ér-

őnek
többi
z a
őket
z ér-
l o-
radi

nek

yo-

zászólást is megtagadták, a kerek elutasítást jelentené.

Nem hiszhetjük ezt már csak abból az okból sem, mert az egész világ tudja, hogy házasabálymódosítás, még pedig gyökeres házasabálymódosítás nélkül nincs béke. Hogy a házasabályok apró szépség-hibáinak eltüntetése nem elég, azt talán mondanunk sem kell. Ha az obstrukció ily vad tombolása után még a technikai obstrukció minden egérlyukát sem akarnók betömni, akkor olyan békét kötnénk amelyet az ország nem köszönne meg. Akkor e küzdelemből győzelmesen, szárnyainak minden megnyirbálása nélkül kerülne ki az a szomorú nevezetességű obstrukció, a mely törvényen kívüli állapotba kergette bele Magyarországot, s a mely az országnak már több erkölcsi és vagyoni veszteségébe került egy elvesztett háborúnál.

Mi nem adjuk fel a reményt, hogy a béke mindezen akadályokon győzedelmeskedni fog, főleg, ha az ellenzék békét és megegyezést kíván a szabadelvűpárttól, nem pedig a legsúlyosabb megaláztatást. — Minél megfontolatlanabbul és merészebben van megszövegezve az ellenzéki pártok békefeltétele, annál többet kell elejteniök, tehát annál rosszabb: — rájuk nézve.

— A helyzet. Imár bizonyos, hogy Széll Kálmán nem — mint hirtelték — rátóti birtokára, hanem Bécsbe utazott szombaton éjjel, még pedig egyenesen Ó Felsége kívánsága folytán. Kormányparti körökben azt állítják, hogy Széll Kálmán Bánffy Dezső előzetes tudtával utazott Bécsbe, ahová vasárnap este 10 órakor maga is követte. Széll Kálmán már vasárnap kihallgatáson volt a

különben gyakori kísérője a mesternek művészi utain, s hogy e kitüntetésre nem érdemlően fényesen beigazolta önálló zongoraszámbában midőn Chojun Nocturnejéz és Liszt 8-ik Rhapsodiáját annyira bravúrral és tudással adta elő.

Furorét okozott Wieniawskynak „Souvenir de Uoscou” cz. nagy fantáziájával Hubay. Hogy brilláns, szinte Sarasate szerű tudása, igazán nem ösmer technikai nehézségeket, bemutatta egymást követő terz és quart futamaival solfeggióival s a „vörös sarafán” dal gyönyörű változataival. Zúgó tapsvihár volt a gyönyörítasult közönség legészintébb kritikája. Három dal következett ezek után, az egyik Schubert „Am Gfabe Arselmos” ez, a másik Schumann: „Ich kann's nicht fassen noch glanben” cz. majd Bodó Alajos magyar dala. Az ünnepelet művésznő énekét dícsérni szöszaporítás volna. Ugy ezeket, mint a reá következő eredeti Hubay dalokat megtapsolta a közönség.

A műsort berekesztő remek Csárdajelenetek előtt — melyekben Hubay mint magyar genre komponista művész mutatkozott be más oron kívül játszott nagy begedüszólóját a „Cremonai hegedűs” cz. operából. Talán e számban nevezhetném őt legnagyobbban, midőn világkörutajárt áriáját az ő nagy szelleme lehelte belénk. Éreztük, hogy „e pillanat, nagyszerűsége szorítva hat le keblünkre,” s midőn magas szoros lelkének örökké nyíló virágait közibénk szórta, úgy rémlett, mintha multunk és jelenünk, egy dalba folyva az ő ujjai alól szállana világgá, időtlen időig hirdetni a nemzeti nagyságot.

Ezek után pedig döntsék el a nyájas olvasók, vajjon ördöggel czimborál-e avagy nem? . . .

királynál, a ki behatóan informáltatta magát a helyzet felől. Bánffy Dezső miniszterelenök délután 2 órakor a Burgba hajtott. A kihallgatás hosszasan tartott, amelyről a miniszterelenök látható jó kedvvel tért vissza. Politikai körökben azt hiszik, hogy a helyzet megoldásánál d o n t o fordulat következett be. Bécsi telegramm szerint a békekilátások erősödtek.

Képviselő-jelölés. Groisz Gusztáv elhunytá folytán új képviselőválasztás lesz Kolozsvár szab. kir. város második választókerületében. Amint lapunknak Kolozsvárról jelentik, a kerület szabadelvű pártja b. Feilitzsch Arthur ottani erdő-igazgatót szándékozik képviselő-jelöltjének kiáltani. A kerületben erős választási küzdelemre van kilátás.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 23.

A képviselőház ülése a kegyelet adójának lerovásával kezdődött.

M a d a r á s z József korelnök meleg szavakkal emlékezett meg Kolozsvár egyik kerületének elhunyt képviselőjéről Groisz Gusztáv egyetemi tanárról.

Indítványára a Ház részvétét fejezi ki a meghaldogult képviselő halála felett s azt táviratilag jutatta el a g y á s z o l ó családnak.

Ezután I v á n k a Oszkár és Farkas A. képviselők napirend előtt felszólalni kívántak s ennek megengedésére névszerinti szavazást provokálnak.

Előbb azonban megkezdették a mult ülésről elmaradt névszerinti szavazásokat, a melyek néptelen teremben unalmasan, csendben folytak.

Később megelégnék a Ház s mozgalmás csoportokban tárgyalták a folyosón Bánffy és Széll Kálmán bécsi útját.

Dreyfus története.

— január 24.

A Journal jelenti, hogy Loew semmitőszéki tanácselnöktől megerősítését kapta annak a hírnök, hogy a revízió egész anyagának megvizsgálását február 15-ike előtt fejezhetik be.

E s t e r h á z y kihallgatása után csak a bordereut kell még a büntetőtanácsnak megvizsgálnia.

A szakértők kihallgatását befejezték, csak B e r t i l l o n t kell még egyszer kihallgatni.

A bírói illetékesség tekintetében egyáltalán nem látható előre, mikor fog Manau főügyész határozni.

Esterházy tegnap jelent meg a semmitőszék előtt.

Néhány tudós, köztük Lavisse, Larroumet, Gaston Paris és Claretie a Figaro-ban felhívást tesz közzé, a melyben minden jó francia hazafiut felszólítanak, hogy Franciaország érdekében eleve is hajoljon meg a semmitőszék döntése előtt.

A felfedezett kereskedő.

— január 24.

Bécsben az ipartanács egy új igazságra bukkant, s ez nem más, mint az az eddigelé ismeretlen tétel, hogy a gazdaságilag haladni akaró államnak szüksége van kereskedőkre. Nagy vívmány ez oly országban, hol eddigelé

a különböző körök egymást tullicizálva szidták a kis- és nagykereskedőt, hol meg nem engedhető módon iparkodták megbénítani a kereskedő tevékenységét.

S most a büszke földbirtokos a felfuvalkodott gyárossal és az elbizakodott házi urakkal kórusban zengik, hogy kell ám a kereskedő.

Sőt uram becsáss, még a kereskedelmi miniszter is előkeres a lomtárból néhány frazist a kereskedelem üdvözlésére.

De hát mi is okozta ezt a fordulatot? Hát Magyarország. Eddigelé nem kellett az osztrák gyárosnak a közvetítő, itt volt hazánkban az ő biztos piaca.

De megdöbbeneti azon lehetőség, hogy Magyarország sorompót állít a Lajtához és mint szabad államhoz méltó, szerződik, ha lehei Ausztriával, ha kell más országgal.

Ekkor pedig nagyon kellene oly osztrák kereskedő, ki a gyárak czikkeit valahol máshol tudja értékesíteni. Brunn és Reichenberg irtózik attól a gondolattól, hogy Magyarország megszűnik az ő gyármatuk lenni.

Ezért szervezik lázzal az új iskolát, az új társaságot, azért kinalják az állami kedvezményt, adó elengedést.

Ausztria az ősi szokás szerint megint megkésétt.

Hisz ha látni akart volna, irányithatta volna tekintetét nemcsak Angliára, — hanem Németországra, a mely, az utóbbi években bámulatos haladást mutat. — E haladásnak alapja kétségtelenül a vas és a vér, de a tiszteletreméltó eredmények kivívásában a kereskedőket is megilleti egy nagy rész, Elismeri ezt Németország fenkölt szellemű uralkodója is, ki tekintélyének egész súlyával támogatja az ország kereskedelmi érdekét.

De vonjuk le a magunk részére is a tanulást.

Nekünk is égetően szükségünk van hivatása magaslátán álló kereskedelmi karra. Nekünk is szükségünk van arra az általános köztudatra, hogy földbirtokosainknak és gyárosainknak igaz és hű szövetségese a magyar kereskedő.

Ne sajnáljuk kereskedőink jövedelmét, mert az ő munkájuk emeli nyersterményeink és ipari czikkeink értékét.

Kérdezzük csak a gyárost tartózkodás nélkül beismeri, hogy mit és mennyit köszönhet egy-egy szegény fiúból lett hatalmas közvetilőnek. Ur lesz a közvetítőtől, de annak ügyessége révén viszont a gyár is emelkedik, jövedelme fokozódik.

Kereskedelmi okokból nem egy véres háborút vívtak már a népek, kereskedelmi érdekből küldte a német császár egyetlen fivérét a khinai vizekre, gyökeret vert a modern államok népeinek lelkében az a tudat, melyet Ausztriában most újra felfedeztek,

Nekünk e téren még sok a tenni valónk Németország fejünk felett hódítja meg kereskedelmileg a Balkánt, pedig a keleti kereskedelem művelése már földrajzi helyzetünkön fogva is a mi tisztünk volna, hazánk boldogulása szempontjából pedig egyenesen kötelességünk. Kereskedőinkre vár e nem könnyű de hálás feladat, kik azonban a nehéz feladatot csakis akkor tudják megoldani, ha munkájukban támogatja őket a közvélemény. — Erre a közvéleményre van nekünk szükségünk.

H. M.

A város

A január 24-én délelőtt 9 órák termében tartott ülésre a meghívottak közül a gyűlés nevezett Polg. 1898. évi pokról,

M. kir. ter ur leiratott irtott lovak gyában, tan. Az 1900.

z e t k ö z i t o s á n a k m e g n a k e k i á l l i t a n a c s i j a v a

Tanács leányiskoláján t ó n ö - k é p m e g á l l a p í t á s

A há gyelő bizot végzett mű

Ugyan rálékok vé határidő k

Tanács és a város az 1881—1882-évi

lesztése. A sz alapján al pénztár m s á g 3 t a g j a v á l a s z t á s a .

A sz z o t t s á g i t a

A n z o t t s á g i t a g n a s e l o i t a g b e j e l e n t é s e

F a k í t á s a .

A v b á l y z a t é r g o k m e g e l ö t t e r j e s z t e

Tau kissebb i szerinti s

Ugy közgyűlés ref. főisk re haszor

birtokokr iránt.

A d s a s á g f e l v á g z é s e

telepének elárusítás

A v József n d e s b e ü m i a t t h o

j e l e t á n a l á s v e g e

A f i z e t l a t t a l .

Az forint k anási

A városi közgyűlés tárgyai.

A január hó 26-ik napján, csütörtökön délelőtt 9 órakor a városháza nagy tanács-termében tartandó bizottsági rendes közgyűlésre a meghívókat ma készbesítik. A közgyűlés nevezetesebb tárgyai lesznek:

Polgármesteri jelentés az 1898. évi November és Deczember hónapokról.

M. kir. földmivelésügyi miniszter ur leírata a takonykór gyanuja miatt kiírtott lovak tulajdonosainak kártalanítása tárgyában, tanácsi előterjesztéssel.

Az 1900. évben Párisban tartandó nemzetközi kiállítás m. kir. kormánybiztosának megkeresése — törvényhatóságunknak e kiállításon való részvétele tárgyában, tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesztés az ev. ref. felsőbb leányiskolával kapcsolatosan létesítendő tanítóknak képzésére hozzájárulási összegének megállapítása iránt.

A házipénztár és számvevőségre felügyelő bizottság jelentése az 1898-dik évben végzett működéséről.

Ugyanazon bizottság jelentése a régi hátralekó végleges elintézése tárgyában, újabb határidő kitűzése iránt.

Tanácsi előterjesztések a telekváltási és a város nyomdai behajthatlan hátralekó, az 1881—1896. évi legelő adó hátralekó törlesztése.

A szervezeti szabályzat 210—216 §§ ai alapján alakítandó a számvevőség és házipénztár működésére felügyelő bizottság 3 tagjának a folyó 1899-dik évre megválasztása.

A számunkérőszékhez két bizottsági tag választása.

A nyugdíjellenőrző bizottságra a 5. törvényhatósági bizottsági tagnak választása, a három tisztviselői tag választásának tudomásvétel végett bejelentése.

Fátvétel bizottság megalakítása.

A városi szervezeti szabályzat értelmében az egyes szakközvetítők megalakítása, illetőleg kiegészítése iránti előterjesztés.

Tanácsi előterjesztés a Szováti község kisebb ingatlanok elidegenítése feletti névszerinti szavazás tárgyában.

Ugyanaz a 152/756—1898. bkgy. sz. a közgyűlési határozattal az ev. ref. egyház ev. ref. főiskola és róm. kath. kegyes rend részére használatra szolgáló fancesikái kaszáló birtokoknak tulajdonjoggal átengedése iránt.

A debreczeni helyi vasút részvénytársaság fellebbezése a városi tanácsnak azon vágzése ellen, melyen a helyi vasút álló telepének elhelyezésére szolgáló telke a tűzifa elárúsítása meg nem engedtetett.

A várositanács betérjeszti Boronyás József nagy-erdei vendéglő bérlőnek szerződésbe ütköző cselekményei miatt hozotmarasztaló határozatok ellen bejelentett fellebbezése folytan a vonatkozó ügyiratokat felső elbírálás végett.

A városi adókövető kérvénye fizetésjavítás iránt, tanácsi javaslattal.

Az ipartestület kérvénye 2000 forint kamat nélküli kölcsön megadása iránt tanácsi javaslattal.

Az ipartestület elnökségének kérelme a testület ügykezeléséhez szükséges nyomtatványoknak a városi nyomda által díjtalanul kiállítására iránt.

Egyről-másról.

Kopaszok klubja.

— Kiáltvány a borbélyokhoz. —

Vettük a következő sorokat:

Pályatársak!

Olvastam a lapokból, hogy a párisi kopaszok tömörülnek és „club des chauves” ezimenne egyesületet alakítanak.

Az alapszabály értelmében a belépő tagnak a fején legalább huszonegy négycentiméteres terméketlen, kopár talajnak kell ékeskedni.

Ugy értesültem, hogy városunkban is vizshangra talált az eszme és a debreczeni kopaszok is egyesületet akarnak alapítani, sőt azt is tudom, hogy egyesület tagjainak annyi fillér tagsági díjat kell fizetni a hány baja szála van az illetőnek.

Lesznek vidéki levelezőtagnak a vármegye kopaszainak díszes sorából. — A parókaviselés és a hajsütés szigorúan meg lesz tiltva.

Gyalázat!

Volt alkalmam látni az alapszabálytervezet azon szakaszát is, — melyben tiltva van énekelni gunydalokat, például a Göndör Sándor nótáit, vagy azt a dalt, hogy:

Göndör hajam rövidre.

Göndör hajam kerekre van levágva.

Ellenkezőleg, — szabad nótázni ilyenfajta variációval:

Ej haj! kopasz a babám;
Szeret is az engem igazán.

Nem akarok ez alkalommal rámutatni azokra, kik Debreczenbe überziehert nem viselnek a fejükön. sőt névszerint ama derék férfiakat sem sorolom fel, kik parókával melegen termetük kopasz buzogányát, azonban mondatok, — hogy a debreczeni club nem marad mögötte a párisinak.

Hisz mindenki tudja, hogy mennyien élnek e város falai között, kiknek asztrakán füreteit kitepte részint az idő, részint az asszony: mindenki tudja és látja azokat a sima homloku urakat, kiknek kopár fejbőréről, ezekről a glesterekről, százával zuhannak a mélységbe a bágyadt őszi legyek; ezeknek a vidám kedélyü, de ükietlen koponyájú férfiak fejének gyér erdejében nem találnak árnyass, buvóhelyet sem a vándor sáskák, sem a bortól elázott musliczák.

És ezek az urak clubot alakítanak; clubot, melyben büszkén emelhetik ég felé a fejük bubját; csufjára a teremtésnek és bosszúságára a borbélyoknak; dicsekszenek vele, a hejyett, hogy finom parókába rejtenék Mauthner kendvenczét.

Pályatársak! Borbély és fodrász kollegák!

Tömörüljünk mi is.

Azokat az urakat, kik akár rendes, akár levelező tagjai lesznek a „kopaszok clubjában”, ne borotváljuk meg semmi áron; ha nekik nem kell a nyírás, viseljenek hosszú szá-

kállat, ha ők megvetik az ollót, ne szoruljanak rá a borotvára sem.

Le a kopaszokkal!
Isten velünk!

Nyíró Zsigmond s. k.
borbély és fodrász.

Színház.

M Ü S O R.

Kedden, jan. 24-én: A b a b a; operette.

Szerdán, jan. 25-én: A m a k r a n c z o s h ö l g y; vígjáték.

Csütörtökön, jan. 26-án: A b a b a; operette.

Pénteken, jan. 27-én: A z s i d ó n ő; opera.

Szombaton, jan. 28-án: A z s i d ó n ő; opera.

Vasárnap, jan. 29-én, délután: 1848. (H a d a k u t j a). Este: A p a r a s z t k i s a s s z o n y.

Katonák.

Harmadszor néztem meg az este Thury Zoltan színművét s harmadszor kellett kétségbe esnem azon a vakságon, mely az igazságot nem tudja vagy nem akarja látni.

Akaratlanul egy furcsa összehasonlítást kellett tennem. Egy-egy operettben, mikor a pajkos primadonna a tiszt urakra tekintve kétes bókkal dicséri meg az egyenruhás nőhódítókat, milyen lelkesedéssel csapkodják össze tenyereiket a csörgő kardu Don Juanok; milyen meglegedett bajuszpödörgetéssel fixirozzák a csinosabb arcokat, hogy ne, mikor az ő dicséretüket zengik még a színpadról is.

És a »Katonák» nem tetszik?

Itt nem Don Juanok, nem előkelő urak a tiszték, hanem csak olyanok, amilyenek valóban.

Az igazságot nem minden ember gyomra veszi be. Semmi sem növeli jobban a Thury darabja értékét, mint az a fogadtatás melyben a tiszt urak részesítették.

Közönségesen szólva: fején találta a szegyet.

Az esti közönség valósággal tüntetett a Thury darabja mellett. A második felvonás végén 12-szer hívta lámpák elé a szereplőket.

Az igaz, hogy a szereplők is kitétek magukért. T. Halmly Margitról kell első sorban megemlékeznünk. A mi nagy művésznőnk ő, kire joggal büszkék lehetünk. — Főlegesen dicséretet helyett az jellemző legjobban, hogy a közönséget nem csak teljes illuzióba ringatja a legapróbb részletig a z játékával, hanem az igazság hátránya nélkül művészete mindig képes azt az eszmét diadalra juttatni, melyet személyesített alakja képvisel. Méltó partnerei voltak Komjáthy és Székely.

A közönség minden alkalmat megragadott tetszése nyilvánítására, mely nem csak a szereplőknek, hanem annak az írónak is szólt, kit vágyva várunk vissza egy új hatalmas alkotással. Katonák a nézőtér nem voltak.

(a—e.)

* A kolozsvári színházban legközelebb színre kerül Géczy István új darabja a „Sárdy ház.” Tegnap Bizet nagyhirű operáját Carmen-t adták óriási sikerrel, ma az operát megismétlik.

yébiránt

értesü-
váro-

en z á
ak. Ezt
hall-
ifáradt

k ad-
en ér-

tőnek
többi
z a
őket
z ér-
l o-
radi

nek

yo-

* **A pozsonyi színház ügye.** A pozsonyi színház ügye — mint levelezőnk írja — ismét újabb, váratlan stádiumba jutott. A polgári kör ugyanis tegnapelőtt este Mihályi kir. tanácsos elnöklésével tartott értekezletén, melyen a város törvényhatósági bizottságának tagjai csaknem kivétel nélkül jelen voltak, hosszú vita után elhatározta, hogy még egy kísérletet tesz a s t á t u s k v ó föntartására s ezért nyomban egy három tagú bizottságot küldött le Temesvárra — élén Broolly T. alpolgármesterrel — melynek utasításul adta, hogy a Pozsony és Temesvár közti színi kapcsolat föntartása érdekében minden lehető t kövessen el. Csak ha a kapcsolat teljesen lehetetlennek bizonyulna, fogadnak el tárgyalás alapjául Relle Iván kétnyelvű ajánlatát, valószínűleg a német operette elejtésével. Ez új fordulat következtében a városnak január 23-ára hirdetett közgyűlését, melyen a dolognak végképen el kellett volna dőlnie, bizonytalan időre elhalasztották.

* **Német szingizgatók sorsa Magyarországon.** Csak a napokban adtunk hírt Doba délvidéki német szingizgató sorsáról, a ki teljesen tönkre menve hirdetés útján keresd i j n o k i állást, Most ismét örve nd e t e s hir érkezik O r a v i e z á r ó l Ugyanis G a l t z, nagyszabeni német direktor, a ki külföldről kikopott t r u p p j á v a l kinos estéket szerzett az ottani német német anyanyelvű, de magyar érzesű polgárságnak — szólnak eresztette társulatát.

* **Színműpályázat eredménye Kolozsváron.** A kolozsvári Nemzeti Színház intendánsa Nagy Bölöny József által kitűzött 500—500 koronás kettős pályázat fölött tegnap döntöttek a pályabírók Follinus Aurél igazgató elnökle alatt és a drámai pályadíjat a 10. számú „Vándormadár” (Komoly való a humor tükörében) jeligés) 3 felvonos színműnek egyhangulag, — népszínmű pályadíját pedig a 7. számú „A lányok anyja” — („Kérettelek nem jöttél, ha nem jöttél, ott vesztél, lányok anyjává lettél” jeligés) három felvonásos népszínműnek ítéltek oda három szavazattal k e t t ő e l e n é b e n. A 21. számú („Nihil humani a me alienum puto” jeligés) Bűnhődés 3 felvonásos népszínművet pedig egyhangulag előadásra ajánlják. A jeligés levelek felbontatván, a »Vándormadár» szerzőjéül Prém József, a »Lányok anyja»-énak pedig Kórodi Péter neve tűnt ki. — Az igazgatóság kéri a »Nihil humani a me alienum puto» jeligés »Bűnhődés» című népszínmű szerzőjét, hogy szíveskedjék darabjának előadása érdekében a színház igazgatóságánál jelentkezni.

N A P I H I R E K.

Debreczen, 1899. január 24.

Időjárás.

A központi meteorologia intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható.

— január 24. —
— Száraz. — Hőszűrés. —

Farsangi naptár.

Január 28. Jogász-tánczestély »Margit»-fürdő disztermében.

Január 28. Polgári-kör bálja a »Bika» disztermében.

Január 28. Csizmadia Ifjúság bálja a »Korona» disztermében.

Január 29. Iparos-kör bálja a »Bika» disztermében.

Február 1. Az ág. ev. fillér egyesület teaestélye.

Február 1. A dohánygyári munkások műkedvelő előadása a »Margit-fürdő» disztermében.

Február 4. A függetlenségi és 48-as párt bálja a »Bika» disztermében.

Február 4. A debreczeni M. A. V. altisztek tánczvigalma az új műhelytelep nagy csarnokában.

Február 11. Az ácsifjúság műkedvelő előadása a »Margit-fürdő» disztermében.

Február 11. A debreczeni m. kir. posta-és távirata altisztek és szolgálk tánczvigalma a »Korona» disztermében.

Február 14. Jogász- és tisztviselő-kör jelmez-estélye a »Bika» disztermében.

Haladunk? . . .

A gloire nemzete még nem tudott határozni, vajjon megmentse egy ártatlan embert, vagy engedje nyomorultul elveszni.

Tul az Océánon egy szabadságért küzdő maroknyi népnek segítségére sietett egy óriás, hogy miközben szabadító hősos gyanánt ünnepelik, reá tegye lábát a szabadságon nem sokáig ujjongó gyermeknép nyakára.

Az északi nagy nemzet hatalmas czárja örök békét hirdet s egymás után szereli fel a vérre szomjas százezernyi népet s mi elfojtott lélekzettel várjuk, kinek a szívét tapossa el a harcra szomjas, vad kozák-sereg.

A világ egyik metropolisában zsidó ellenes színházat építettek fel, hogy innen hirdessék a Krisztust meghazudtoló tanokat: osztály és fajgyűlöletet.

Az egész társadalom befogja fülét, hogy ne hallja millió nyomorult nyöszörgését, mely kezd összeolvadni a jövő századok megváltást hirdető, hatalmas zenéjével.

A militarizmus még mindig nyűg egész Európán s vezetői elvárják, hogy ezt a nyűgöt bábok gyanánt hordozzuk. S jaj annak az embernek, ki elég vakmerő bele nem nyugodni, hogy az egyenruha mindent eltakar s az egyenruhának csak bókolni lehet.

A parlamentarizmus mintha meghazudtolná önmagát, — lealacsonyodott, játékszerré vált.

Folytonos vivódás, kétely a társadalom minden rétegében s a reformátorok most is megkapják a feszületet. . . .

És hiába minden, minden remény, lelkünkben felzug a kétség hangja: Haladunk? Vajjon haladunk-e? ae.

— **Tanács ülés.** A közgyűlést nagyban készíti elő a városi tanács; gróf D e g e n f e l d József főispán elnökle alatt ma is tanács ülés volt, melyen a 26-iki közgyűlést készítették elé. A közgyűlés tárgysorozatát lapunk mai számában adjuk, ez is mutatja, hogy sok érdekes és fontos tárgy van napirenden.

— **Hol a »Csokonai-kör»?** A vidéki városok egymás után mozdulnak meg, hogy azokat a czélokot, melyeket a kor szükséglete parancsolólag megkíván s melyeknek nem ki sebb harciosa van mint Magyarország kultusz minisztere, — megvalósítsák. A művészetek iránti érdeklődés és szeretet felkeltése ez a czél. Ennek a szép eszmének szolgálatába állott az ideálokért küzdők nemes serege, melynek legbuzgóbb tagja a minden szépért lel-

kesülő H o e k János. Az ő agitációjának eredményeként S z e g e d s utána még igen sok város megalakította a maga műpártoló egyesületét; egyszersmint elhatározta a Nemzeti Szalon kiállításának lehozatalát is. De nemesak ebben, hanem más kulturális és művészi mozgalmakban is előljárnak a D e b r e c z e n é l jelentéktelenebb városok is. Egyedül Debreczen hallgat, egyedül Debreczennek vezetésre hivatott egyesülete a »Csokonai-kör» elégszik meg efemer becsü felolvasó estélyek t e r v e z é s é v e l. Mikor lesz ez másképp? Mikor várhatjuk e körtől jogos óhajaink teljesítését?

— **A »Debreczeni Főiskolai Lapok»** 5-ik száma most jelent meg s ez a szám sem maradt tartalmára nézve a többi mögött. Ifjúsági ügyekkel foglalkozó cikkei komoly gondolkozásra valló dolgok, melyeket elolvasni az ifjúság minden tagjának érdemes. A lapban most is tulnyomó a szépirodalmi rész, mivel a lapot a »Magyar Irodalmi Önképző Társulat» adja ki s így első kötelessége, a társulat szellemének megfelelően a szépirodalmat művelni. A lap legújabb számában különösen figyelmet érdemelnek a szerkesztő S i p o s Béla és A d y Endre ifjúsági ügyekkel foglalkozó cikkei, K u p e s a y Félix és Sz. Z. tárczái, valamint D ó s a István cikke mely az ifjúsági élet reformja mellett agitál. Verseket S z a b o l c s k a Mihálytól és A d y Endrétől közöl az ügyesen szerkesztett lap melyet mindenki élvezettel olvashat el.

— **Iskolaátalakítás.** A városi tanács megbizásából a mérnöki hivatal tervet és költségvetést dolgozott ki a Kossuth-utcai ref. leányiskola átalakításához. Az iskola jelenlegi belső tantermét a »tegnap benyújtott terv szerint kiszélesítik és magasabbra emelik; mellette pedig új tantermet építenek. — Az utcai kis tantermet női munkateremmé alakítják át. A tanítói lakás szintén nem marad a mostani állapotjában. A költségnek 7500 forintot ragnak.

— **Elítélt sikkasztók.** A debreczeni kir. törvényszék büntető tanácsa tegnap mondott ítéletet Szoboszlaj Lajosné és társai felett, kik sikkasztás vádjá miatt állottak a kir. törvényszék előtt, A törvényszék úgy Szoboszlainét mint társait bűnsnek mondta ki s egyenként 5 napi fogházat mért reájuk. Az ítélet jogerős.

— **Uj szindarab.** Komjáthy János igazgató legutóbb megszerezte a Végrehajtó című bohózat előadási jogát. A darab francia termék, s a Vigszínházban még most is műsoron van. Körülbelül a jövő hó végén kerül színre. a főbb szerepeket Fenyéry, Tanay, Kiss Irén Halmy Margit játsszák.

— **Áthelyezett gazdasági tanár.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter, dr. Védődy Vikort, a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet, s dr. Nyiredy Jenőt, a készhelyi m. kir. gazdasági tanintézet vegytani tanszéke tanárát, a szolgálat érdekében folyó évi szeptember hó 1-től kölcsönösen áthelyezte.

— **Kömvés sztrájk.** A debreczeni munkaadók határozottan merev álláspontot foglalnak el a sztrájkolókkal szemben. Mig a kisebb vállalkozók teljesítik a jogosnak tetsző követeléseket, addig a nagyobb munkaadók nem egyezkednek. A sztrájk tart — s a kömvéssek elhatározták, hogy ők is kitartanak. A városházánál csupán két három ember dolgozik, pedig ez a munka a legsürgősebb. Kíváncsian várjuk mi lesz a megoldás?

— A járnak a f nyernek s és államvi febr. 1-én v Február 10 sen megny mult féle Dr. H e l f i a t a l f é l é v l jogkari dé czius elejé

— Sz dolcsk lelkész, c végleges a hol elha vasárnap meghívják János h.-r lét megig jelenésre a bíróság tanári és Szabolcsk ebéd lesz a presbyt tek elhata nem lehe Midón a zéssel fog ben mon megválas mint pap, működni Beszédere csolta a r kodását. tisztet s felett; me hogy a megürlt g a y Sor nak nyila e g y h á z ajánlva.

— E főnök élé működik tartandó mulatság Debrecze reczenből tartanak. urhoz. (E rendü de sok előj B.-Ujvár

— után a k k o l a m e l K o v á c v á g t a t á s v a s u t i á l m e g f o r d ú t a k. — i g y e k e z e g y e p l ő t e g y i k g e k e n t, a z G á b o r e l a k o c s i b t e t t e m e f o g i g e n — p o k ó t a n a p p a l e s a p j a i b

— **A főiskolából.** A főiskolában vége felé járnak a félévi vizsgák. E hó végén befejezést nyernek s ugyanakkor megkezdődnek az alap és államvizsgálatok. A szokásos félévi szünet febr. 1-én veszi kezdetét s febr. hó 9-ig tart. Február 10-én a második félévet ünnepélyesen megnyitják s kihirdetik egyszersmint a múlt félév pályázatának eredményét is. — **Dr. Helle Károlyt,** az akadémiai fiatal tudós jogtanárát, a jövő félévben — dr. Bartha Béla jogkari dékán fogja helyettesíteni, mivel márczius elején külföldi tanulmányútra indul.

— **Szabolcska Mihály új helyén.** Szabolcska Mihály, az új temesvári ref. lelkész, csütörtökön este mutatkozott be véglegesen a ref. egyház presbyteriumának a hol elhatároztatott, hogy a folyó hó 29-én vasárnap tartandó beiktatás megtartására meghívják a békés-bánati esperest: Szabó János h.-m.-vásárhelyi lelkészt, a ki lejövetelét megígérte. Ezen istentiszteleten való megjelenésre felkértek a törvényhatóságok, a bíróságok, az egyes hivatalok, tanári és tanítói testületek is. — Délben Szabolcska tiszteletére harátságos társaság lesz a »Hungária« szállodában. Ezek a presbyteri gyűlés megkezdése előtt lettek elhatározva; mert az ő jelenlétében nem lehetett volna ilyesmit tárgyalni. — Midőn a gyűlésen megjelent általános éljen zéssel fogadtatott s rövid, de szép beszédben mondott köszönetet az egyháztanácsnak megválasztásáért s ígérte, hogy nemcsak, mint pap, de mint jó magyar ember is fog működni e városban. Tekintsék őt jó barátoknak. Beszédére Győrbíró tanácsos felelt, tolmácsolta a református egyház szeretetét ragaszkodását. Erre Szabolcska átvette az elnöki tisztséget s folyt a tanácskozás az egyház belügye felett; melyek csak azt az egyet árulják el, hogy a dr. Bécsi Gedeon halálával megürült főgondnoki állásra dr. Csurgay Soma lett jelölve a ki azt hajlandónak nyilatkozott elfogadni s így ő lesz az egyházi közgyűlésnek megválasztására ajánlva.

— **Bál B.-Ujvároson.** Gál József állomási főnök élén egy igen buzgó rendező bizottság működik a február hó 5-én B.-Ujvároson tartandó zártkörű táncvizsga sikerén. — A mulatság igen kedélyesnek ígérkezik, s erre Debreczenből is igen készülődnek, akik Debreczenből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, forduljanak ez iránt Márkus József urhoz. (Biedermann palota). A zenét egy első rendű debreczeni zenekar szolgáltatja. Lakások előjegyezhetők Schwartz József úrnál B.-Ujvároson.

— **Szerencsétlenség.** Ma délután két óra utána a Nagyhatvan utca közepén a realiskola mellett egy hajdu nánási paraszt ember Kovács Gábor lovai elragadtak. — Őrület vágtatásban vitték a kocsi a hatvan utcai vasuti állomás felé. A vásár téren hirtelen megfordultak, — s a kaszárnya fele rohantak. — Kovács Gábor tőle telhetőleg igyekezett vissza tartani a lovakat, huzta a gyeplőt keményen. Így történt azután, hogy egyik gödrös helyen, hol a kocsi nagyot zökent, az egyik gyeplő-szár elszakadt, Kovács Gábor elvesztve az egyensúlyt — kibukott a kocsiból. Fejét karját és jobb oldalát sérlette meg, úgy, hogy gyógyulása pár hetet fog igényelni.

— **Elfogott tolvaj.** A rendőrség már napok óta kutatott egy tolvaj után, a ki pár nappal ezelőtt a közvágóhid vízvezetékének csapjaiból többet ellopott. Az enyveskező em-

bert csak ma sikerült elfogni a mikor ismét az a vágóhid öntött vas elvezetőcsövét akarta lefeszíteni. Elfogták s bekisérték a rendőrség börtönébe. A jeles férfit Tóth Andrásnak hívják, ki már régen űzi a tolvajlásnak ezt a módját, az ellopott fémekeket egy zsidóbarátnak adván el különként 6 krért. Azt hiszik, hogy a helyi vasut hatvan utcai vonalán a multkoriban ellopott két darab öntött vas váltót is ő tulajdonította el.

— **A polgári kör bálja.** A debreczeni polgári kör f. hó 28-án táncmulatságot rendez, melyre a rendezőség a következő meghívót bocsátotta ki: Meghívó. A debreczeni polgári kör saját könyvtára javára 1899. évi január hó 28-án (szombaton) az »Arany Bika« szálloda disztermében Rácz Károly zenekará közreműködésével zártkörű bált rendez, melyre ezimzettet és családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté 8 órakor. Belépti-díj személyenként 2 korona; család-jegy 6 korona; páholy-jegy 6 korona. Páholyba lépőknek nem kell személy-jegyet váltaniok. Felülfizetések a jótékonykezelt érdekében köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. — Jegyek előre válthatók a kör helyiségében (Piacz, Tisza-ház) Szent-Királyi Tivadar üzletében, továbbá este a pénztárnál.

— **Az Istenhez folyamodott.** Egy közeli faluban történt az, hogy egy odaváló gazda, a ki a tavalyi jégverés következtében anynyira tönkre ment, hogy már betevő falaja sem volt. Becsületessége és igazi vallásossága azt sugalta szívének, hogy forduljon Istenhez segítségért és azt meg is tette, még pedig olyképen, mint emberek egymásközt szoktak tenni. Eddő levelet írt és azt a jó Istenhez címelve, a postán feladta. Ep akkor ott járt egy jótékonyágáról jól ismert uri ember, a ki a szegény emberen könyörült és a segélypénzt annak eljuttatta. A szegény ember pedig váltig állítja, hogy a felséges pénzküldemény egyenesen a jó Istenből jött.

— **Összeégett gyerek.** Borzalmas eset foglalkoztatja Oláhfalva község lakosságát. — Mint tudósítónk írja, — **Tankó Alozi** András és felesége temetésre mentek a községbe s addig 5 éves Ilona és 2 és fél éves Árpád nevű gyermekeiket lakásukon magukra hagyták. — A gyermekek valószínűleg fáztak és a leányka gyufát szerzett a tüzgyújtás közben a saját ruháját is meggyújtotta. Ruháskája teljesen leégett róla s szülői már csak hült tetemeit kapták vissza. A kis fiú életemben maradt, de jobb oldala súlyos égési sebekkel van tele. A szülők ellen gondatlanságból okozott emberölés címén az ügyészség vizsgálatot indított.

— **A benzín áldozata.** Halálos kimenettel, gondatlanság okozta szerencsétlenségről ad hirt mező-telegdi tudósítónk. A bihar-szilági petroleum gyárban tegnap benzínre volt szükség és ezért leküldtek egy Szarák József nevű gép segédmunkást a raktárba, hogy a tartályból benzint merítsen. A könnyelműségéről hirhadt munkás égő gyertyával közeledett a tartályhoz és a benzín gázok a lángnál tüzet fogva fölrobbantak. Az óriási detonáció darabokra tépte a szerencsétlen munkás testét úgy hogy azonnal kiszenvedett.

— **A középkori nő.** Ki ne volna kíváncsi hogy milyen voltanő több századdal ezelőtt. Bizonyára kellemes olvasmány lesz a »Csarnok« unkba megjelenő tárgyval foglalkozó közlemény, melynek szerzője dr. Márk Sándor egyetemi tanár. — Ajánljuk a közönség szíves figyelmébe.

— **Bűnügyi végtárgyalások.** A debreczeni kir. törvényszéknél e hét folyamán a következő végtárgyalások tartatnak; január 25-én szerdán: Kovács Sándor s társai ellen tüzvéssé okozásért, Kéri Ambrus s társai ellen gondatlanságból okozott súlyos testisértésért; január 26-án csütörtökön: Szőke (Tóth) István s tár-

sai ellen lopás büntette miatt, Szakál Antal s társa ellen súlyos testi sértés büntette miatt; január hó 27-én pénteken: Schönbrunn David ellen sikkasztás vétsége, Debreczeni Istvánné, Tassi János ellen lopás büntette, özv. Fazekas Sámuelné ellen rágalmazás vétsége miatt. Ugyanaz nap i t é l e t hirdetések is lesznek.

— **Híres férfi.** A.: Látja azt az öreg urat, a ki ott halad az utca tulsó oldalán? Százezren emlegetik legalább a nevét.

B.: Hogy hívják?

A.: Nagy Sándornak.

— **Szerelm és bankoprés.** Megemlékeztünk arról a nagyszabású csalásról, melynek őt hódmezővásárhelyi gazda lett áldozata. A hódmezővásárhelyi rendőrség szigorú vizsgálatot indított ez ügyben, melynek már van is foganata. Ugyanis a csaló gépügynököt, a kit Dénesvári Istvánnak hívnak, Budapesten letartóztatták és kihallgatása alkalmával őszintén beismerte, hogy igaz, miszerint őt vásárhelyi gazdától összesen 11000 frtot csalt ki azon ígéret mellett, hogy e helyett tíz annyi értékű hamis bankót fog részükre átszolgáltatni. Denesházit tegnap szállították a fővárosból Hódmezővásárhelyre és további kihallgatását az ottani rendőrség eszközli, mely hírszerint egy nagyobb pénzhamisító bandának jött a nyomára. A banda feje Dénesvári volt és mintegy 40 tagja van Vásárhelyen és Szentesen. Nagybárá gazdálkodók, kiknek egy része már évek óta tudott a pénzhamisító üzelméről.

Ötven év előtt.

— Emlékezés a nagy napokra. —

Érdeklünk mindig az 1848/9 évi eseményekre, a melyek mindig frissek és elragadóak.

Ötven év előtt a nagy események központja Debreczen volt s 1849 január 4-én a következő történetek e tisztes város falai közt mint az egy egykoru lapba egy szerkesztő írta:

Csütörtökön reggel 8 órakor kellett összegyűlni a városból a fegyverfogható népek a Szabadságtérre, hogy a nemzet kormányja láthassa, mennyiben számolhat Debreczen város lakosságára a vészek perceiben.

Mintegy 7—8000 ember gyülekezett fel a meghatározott időre a Szabadságtérre mindennemű fegyverrel, szuronyos és vadászpuskával, lándzsa, vasvilla, fejsze s mindenféle ártó szerekkel fegyverkezve.

Láttunk az erőteljes férfiak, a lángkeblű ifjak közt összevegyült fürtű, sőt egészen őszült öregeket is, de ifju lélekkel és férfias bátorsággal.

A Szabadságtéren az egész nép csapatokra osztván, a városon kívül egy szabad térrre vezettetett ki.

Elindulásunkkor a Rákóczy magas-tosan emelő indulója zendült meg. Az elhunyt szabadság-vértanu tünt fel az induló hallására lelkünk előtt s úgy képzelők, — mintha vérbemártott kardjával intett volna hazánk s nemzetünk eleteért győzni vagy a csatában dicsőségesen elvérzeni.

Kiérven a szabadba, négyszögbe állítottunk fel.

Először A sbóth Lajos alezredes, mint városunk katonai főparancsnoka mutatatta s ajánlotta magát a népeknek.

A nép hangos kiáltásokkal fogadta az alezredest.

Ő utána Besze őrnagy szólt a néphez. . .

yebíránt

értésü-
váro-en s á
ak. Ezt
hall-

tifáradt

k ad-
en ér-lőnek
többi
z a
őket
z ér-
l o-
radi

nek

yo-

és egészben véve mindmaig használatos törvényeit.

Eleinte az vonzotta a lovagot a nő iránt hogy gyöngének, elhagyatottak s mellőzöttnek tapasztalta; azért a multban az egész nem iránt tanúsított ridegséget most már gyöngédséggel, udvariassággal, sőt kényeztetéssel, valóságos gügyögtetéssel kívánta feledtetni. Németországban a nőért rajongó új irányt eléggé jellemezte az a közmondás: Frauendienst geht vor Gottesdienst. Csakhamar észre kellett azonban vennie a világnak, hogy a nő a neki ajándékozott hatalmat már nemcsak természetes szeretetreméltóságával, hanem egy kis kacérsággal is igyekszik megtartani. A ruházat, öv, cipő, legkivált pedig a hajviselet a XIII. század előkelő hölgyeinél sajátos méreteivel és esodálatos alakjával meglehetősen csipős megjegyzéseket vonhatott magára. Szoknyáik alatt igen bőveket voltak, több mint egy könyöknyi hosszú uszálylyal, melyet föl kellett emelniök, ha nem akartak irgalmatlan nagy port verni. Alsó szeleiken nyelv-alaku kivágások díszítették, sőt a nők iránt való hódolathoz néha magok a férfiak is ilyes módon cziczomázták föl magukat. A haligotok (aigulletes) felemáshoz ruhák voltak kerekre vagy mindenféle bizarr alakban szabva, melyek sajátos jelleget adtak a női ruháknak. A fascia pectoralis vagy wardacorsium (corset, derékfűző) erősen összeszorította a mellét, Prémés bundában egyaránt jártak férfiak és nők s a drága szőrmét arany- és ezüst oroszlánok, madarak alakjai, finom himzések stb. ékesítették. Mindezen ruhák alatt az akkor divatba jött s nagyon keresett selyemkrepin vagy lenvászon inget viseltek. Hajóorr alakjára felgömbített pompás cipőikről még annyi tilalom után sem tudtak lemondani, ha nyaranta szívesen fölcserélték is a láb fejét meglehetősen szabadon hagyó szandallokkal.

A kaczer hölgy azonban fejére gondolt leginkább. Az egész reggelt rá szánta, hogy illatszerek, kenőcsök, pirositók stb. segítségével javítson a természetnek talán mutatózó hiányain s hibáin. Ezt annyira vitte, hogy ha arca már csakugyan veszíteni kezdte rózsáit, a sok kendőzésben valósággal elvesztette a színek iránt való érzését s igazi álarcot mázolt magára. A feketék folyton amiatt zaklatták a orvosokat, hogyan festhetnék hajókat szőkére, a szőkék feketére. Szentbeszédekben a rettenetes Gilles b'orléans 1272-ben nem győzte őket eléggé korholni és gúnyolni, valósággal botrányosnak mondván megjelenésüket.

Midőn az előkelő körök hölgyei ekként már mesterségesen is emelni kívánták bajjaikat, hogy kaczer eszközeikkel és modorokkal mindjobban magukhoz lánczolják a férfiakat, el kellett jönnie az időnek, hogy szellemök ragyogtatásával is hatni, ügykezenek rájuk. Ott, a hol a lovagkor bölcsője ringott, a Provenceben született meg a finom és szellemes társalgás szokása, melyet ép úgy a nők kezdték meg, mint a hogy majdnem félezredév mulva ők nyitották meg a szalonélelet a Rambouillet-palotában. — Provence »daltelt», napsugaras mezején mélyebb volt a vallásosság. lángolóbb a szerelem édesebb a dal, mint akárhol más hol a románok földjén.

Korán művészetté lett itten a szerelem, melyre szinte hivatott a gyönyörű tájék balsamos levegője. Itt tanulták meg legjobban az ars amandinak azt az édes tételét, hogy a szerelmi rajongás fokozásával a szerelem legmagasztosabb fokára a joyra juthat az epedő lovag, s hogy ez ép oly superlativus az érzelmeknek, mint a vallásos rajongás önkívülete, melynél azonban testét és lelkét kellene sanyargatnia, hogy Istennel egyesülhessen.

Nem frivol összehasonlítás ez. Provence az a hely, hol a vallásos és a szerelmi rajongás ugyszólván egy tőről hajtott. Istent szeretni s a nőt tisztelni ott tanították legkorábban az apródot. Legelsőbb ott választottak maguknak urnót a lovagok, hogy az az imádott teremtes korlátlanul uralkodjék szívökön, gondolataikon (dame souveraine de

leur pensées), ott vallották magukat legkorábban szolgálóknak, kérőknek (servan d'amour) poursuisvant (d'amour), követve parancsaikat s esengve egy-egy kegyes pillantásért. Tornajátékaikon először ők tették bíráikká a nőket, kik egekbe emelték jutalmukkal, pokolba sujtották büntetéseikkel. Lehetett-e méskép oly társadalomban, hol hölgye tetszésének megnyerésére a lovag a legképtelenebb fogadásokat is könnyű szívevel tette meg? Pl. hogy esztendeig csak a félszemével néz s másra ezzel sem, mint ideáljára?

A nők iránt való föltétlen hódolatkban némely dologban egyenesen a nők ítéletét kérték ki; talán minden olyanban, hol inkább izlésnek és kedélynek, mint tanulságnak és rideg észnek kellett döntenie. Azóta, hogy I. Vilmos provencei gróf leánya, Róbert király felesége az 1000 év táján megnyitotta termet a még műveletlen lovagok előtt, szellemének igézete alá került az egész előkelő világ.

Nem zárkozott el többé önmagában, mint idáig. Mert a lovagnak nők és troubadourok, erőnek a szépség és szellem világába kellett vegyülnie. Kénytelen volt az illem bizonyos szabályaihoz alkalmazkodnia, keresni a megfelelő kifejezést s eltűnni, ha magáról megelégedkezvén, rápirítottak. (Vége köv.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi czég jelentése. —

Debreczen, január 24.

Készáru 5 magasab

Okt. buza	9.46—9.47
Tav. buza	7.90—7.92
Tavaszi zab	5.77—5.78
Majusi tengeri 1899	4.84—4.86
Julius tengeri	—
aug.—szep. tengeri	—

Kőbányai sertésplac. j a n u á r 23. Magyar elsőrendű: Fiatalsúly (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 56—57 krajczárig Közép (p. kint 251—320 klg. súlyban) 57—58 kr. Könnyű (páronként 250 klg. terjedő súlyban) 57—58 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg. felüli súlyban) 56½, —57 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 56—56½, krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogr.-ig terjedő súlyban) 57—58 krajczárig

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásárok bejelentettek 9156 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3928 drb fiatal sertés 4823 darab magyar hizott sertést, összesen a 551 darabot. Az üzlet pang.

Sertéslétszám: 1899. évi január hó 23-ik napján volt készlet 42759 darab, 1899. január hó 18. napján felhajtott 515 darab, 1899. január hó 18. napján elszállított 991 darab, 1899. január hó 18. napjára maradt készletben 64891 darab. — A hizott sertés üzleti znyzata: lanyha.

Jezésekgy: kilogrammonként élő súlyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 49—49 krajczáron, kivételesen 50 krajczáron, középminőségű sertés 46—47 krajczáron, könnyű sertés 41—43 krajczáron, fiatal sertés 36—39 krajczáron.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petroleum-rakodánál levő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése december 12-én. Készlet 816 darab. Érkezett 847 drb, összes felhajtás 1663 darab, elszállított budapesti fogyasztásra 872 darab, eladatlanul visszamaradt 791 darab. — Napi árak: 120—180 klg, súlyban 44—46 krig. 220—280 klg. súlyban 44—47 krig, 320—380 kg. súlyban 45—47 krig. Öreg nehéz 44—46 krig. Kivételes árak — krig. Malacok 36—40 krajczárig A vásár hangulata élénk volt.

Borjuvásár. j a n u á r 10. Felhajtott,

147 szopós, borju rugott bárány, 616él, 122t 9 belföldi, 24 tiroli, 160 bécsi öltött borju. A pangulat élénk.

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 80 k. 9.15 frton, 100 mm. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 79.5 k. 9.10 forinton, 100 mm. 81 k. 8 forint 80 krajczáron, 150 méterméza 80 k, 9 forint 15 krajczáron 300 mm. 79.5 k, 9.15 frton, 100 mm, 78 k: 9 15 forinton, 100 mm. 77 k, 6.15 forinton, 100 mm 80 k. 9.30 forinton, 150 mm, 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 79.5 k. 9 forint 20 krajczáron, 100 mm, 79.5 k, 9 forint 15 krajczáron vegyes, 400 mm. 79 k. 9.12 és fél krajczáron vegyes, 100 mm 80 b. 9.25 forinton vegyes 2500 mm. 78.5 k. 8 90 forinton. 500 mm. 76.5 k, 8.40 forinton, mind három hónapra:

Pestvidéki, 300 mm, 80. k, 9.10 forinton sárga, 150 mm. 80 k, 9 forint 10 kron sárga 100 mm, 80 k, 9.20 forinton 100 mm 793 k 9.20 frton, 100 mm. 80 k 9.30 forinton 100 mm, 79 k, 9.3.0 forinton, 200 mm, 80 20 8.60 frton sárga, 100 mm. 77.5 k. 8 forint k. kron sárga, 100 mm, 79.5 k, 9 forint 10 kron sárga, 200 mm. 81.5 k, 9.25 forinton 200 mm, 80 k. 9.25 forinton, 100 mm. 79 k 8.85 forinton vegyes, 100 mm. 79.5 k. 8.90 forinton 300 mm. 77.5 k, 8.90 forinton 100 mm, 77 k. 8.90 forinton, 100 mm. 78 k 9,— forinton sárga, 200 mm, 78 k. 8 90 forinton, 100 mm. 78.5 k, 8.70 forinton 300 mm, 77 k, 8.90 forinton, 100 mm, 79 k 8.90 forinton 200 mm, 78.7 k, 8.90 forinton, 100 mm, 78 k 8.90 forinton. 100 mm, 86.8 k. 8.90 forintos mind három hónapra.

Bánsági. 100 mm, 79 k. 9.10 forinton, m 8 m 77 k. 8.60 frton vegyes, 200 mm, 01 k74060 forintos vegyes. mind három hónapra Tengeri az egyedüli szilárd czikk. A hideg időjárás folytán jobb az érdeklődés s helyben 460 frtot, budapesti paritásra 4.45—4.58 frtig fizetnek. Nagybecskerekén 200 mm.-ért 4—frtoc fizettek prompt szállításra.

Szerbiai, 2000 mm. 78 k, 7.25 forintos három hónapra.

Felsőmagyarországi. 108 mm. 77 k. 9 frt 60 krajczaron. három hónapra.

Dunavid. 400 mm. 74 k, 9 forint 70 krajczaron, három hónapra.

Felvidéki. 300 mm. 76 k. 10 forint — krajczáron 200 mm. 76 k. 9 forint 95 krajczaron, mind három hónapra,

Tiszav. 100 mm. 81 k. 10 forint 20 krajczaron, három hónapra,

Raktárúru 5620 mm, 76 k. 10 forint 12 krajczáron, 2000 mm. 77 k. 10 forint 10 10 krajczáron, 3700 mm. 77 k. 10 frt 20 krajczáron, mind három hónapra.

Bácskai. 100 mm. 76 k. 10 forint 20 krajczáron, 100 mm. 72 k, 9 forint 55 kron, mind három hónapra.

Rozs változatlan, jobb minőségű 8 frt 05, gyengébb 7 frt 97 és fél krral kelt helyben, 8 frtért pesti paritáson.

Zab. 100 mm. 6 frt 02 és fél krajczáron, 100 mm 5 forint 95 kron. készpénzfizést mellett.

SÖMÖR BETEGSÉGET:

száraz, vizenyős, pikkelyes sömört

(flechten),

s az e bajjal együtt járó, kiállhatatlan

„hörvízkeletet“

jótállás mellett gyógyít, sőt azokat is, kik gyógyulást sehol sem találtak

a „Dr. Hebra sömörirtó“-ja.

Külső használatra való, nem ártalmas.

ARA: 6 frt o. é. vám- és postadíjmentesen (levéljegyekben is), utánváltól 50 krral főbb.

Kapható:

St. Marien-Droguerie Danzig

(Deutschland.)

yébiránt
étesü-
váro-
n z á
ak. Ezt
hall-
ifáradt
k ad-
on ér-
lőnek
többi
z a
őket
z ér-
l o-
radi
nek
yo-

Bérekocsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	8	8
Fél napra, reggeli 6 órától d. n. 1-ig, vagy d. n. 1-től esti 9 óráig	8	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
1/2 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félóra v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végintézés a templomban történik, a temetőbe és vissza	2	1 40
A háztól keskeny a temetőbe ki és vissza	1	20
A színházba menet	60	40
A színházról jövet	60	60
Bárme y vasúti indítás vagy raktárhoz nap pal menet vagy jövet kési táskával éjjel	50	8
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 krajczár díj jár.	—	—
A kocsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, csukorgyár, légszuszogó, kertészeti egylet és gózzalombhoz menet vagy jövet	50	30
menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldézés menet vagy jövet	80	30
menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	70
Külső barom- és lovasúttérre oda és vissza egy órai várakozással	1	90
minden következő órára	40	30
Katonai lakányszobához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	60
menet és visszajövet 1 órai várakozással minden további órára	50	30
	40	30

Magyar találmány!

Magyar gyártmány!

„PERFECTOR“

szabadalmazott gázgyártó készülék

világítási, fűtési és erő kifejtési czélokra.

Nem robban! Nem ártalmas!

Teljesítmény és fogyasztási meghatározás a m. kir. technológiai muzeum által bizonyítva.

Fényfok meghatározás Hahóthy Sándor tanár által bizonyítva.

ÚJ GÁZKÉSZÜLEK.

Mindenhol felállítható, teljesen veszélytelen, mert a legszesz hideg uton állíttatik elő. Felügyeletet nem igényel, könnyen kezelhető. Nem robban, nem ártalmas.

Világítási berendezések létesítésére, minden házban, szállodában, kaszinóban, színházban, nyaralóban, fürdőhelyeken, kastélyokban, mulatókban, gyárakban műhelyekben, vendéglők és kávéházakban.

Gázmotorok utján, úgy műhelyekben ipari gépek hajtására, mint gazdaságokban gazdasági gépek, rosták, morzselok, szecskavágók, daralók stb. üzemen tartására a legjobb és legolcsóbb erő.

Egy 83 gyertyafényű láng mintegy 1 1/2 krba kerül. Egy óra 1600 5 krba jön.

Eddig már számos „Perfector berendezés működik az országban világító és erő czélokra. melyekről elismerő levelek felett rendelkezünk.

Petroleum és benzín motorokat olcsón átalakítunk gázunkhoz.

Részletes ismertető leírások, valamint költségvetések

MAUTNER ADOLF és TÁRSAI

BUDAPEST, V., Arany János-utca 3., bérmentve és díjmentesen.

HOFF maláta-készítményei gyengék és betegeknek.

Hoff János	Hoff János	Hoff János	Hoff János
maláta egészségi itala.	sűrített maláta kivonata.	maláta egészségi csokoládéja.	maláta-kivonat mell cukorkái.
Általános elgyengülésnél az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomor bántalmaknál, nemkülönben a lábadozóknak legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere.	Tüdőbajoknál, gégehurutnál, ugymint idült köhögésnél: főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes.	Gyengeségnél, vérszegénység, idegesség, álmatlanságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.	Köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurutnál utólérhetlen hatású. A valódi maláta mellcukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.
Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3.75 kr.	Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt.	Egy csomag ára 1 frt.	Egy doboz ára 10kr., egy zacskó 30 kr.
Tíz éve, vagy már régebb idő óta használom az Ön maláta egészségi söré és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészséget.	Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 1 zacskó maláta kivonat mell cukorkát.	Maláta csokoládéja a legkitűnőbb amit ismerek. Ezen kellemes italt idült gyomor, illetve emésztési zavaroknál sápkóroknál és általános gyengeségnél mindenkor jó eredménnyel alkalmazom.	Csodálatos volt maláta kivonat mellcukorkáinak hatása makacs köhögésem ellen.
Bögdér, Bécs, Hofmühlgassa.	Fischer G. őrnagy N.-Várad	Dr. Nicolai orvos, Triebel.	Busch, plébános, Weischütz.

Raktár DEBRECZENBEN: Mihálovits J., Rótschnek J., Rochlitz-Schmidt A., Füleky Pál, Tóth Béla, Muraközy J., Kontsek G., Tóth Kálmán, Félegyházy J., Rickl József Ant., Varga Lajos csemege és fűszerkereskedésében.

TÓRÓK JÓZSEF gyógyszerára BUDAPEST, Király-utca 12.

Magyarországi kizárólagos főraktár: — — — Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — — —

DE

Előfizetési árak: Egész évre 2 frt. Megjelenés: 2 frt.

Valóban k... a dolgunk. Má... vagyunk, hogy... egymást kezdj... szük állapotain... büntetése az e... vagy nem bírj... őrizni a már... vagyunk-e, őrt... ket, hogy meg... az örvény felé... rántsuk magu... nyunkat és ez... Ugy tetsz... véres kardját... zában, véres... jelenti a megó... a haza! Vesz... nyunk, ez a m... rével annyisz... Nem. A v... került, de átv... pallos, amely... érez és maga... nyegelő csapá... sajtó. A kötel... parányi részé... teljes egészéb... nem szoltunk... csupán azért... szenvedélyel... mozgott s igy...

A DEBREC

Té

Négy óra — Este, szürk... fellegű éggel... czákkal. A merre... denült csak... lenség. A vis-á-v... az ablakaikn... gyerek, — két... fejét, édesen k... ürességbe. Az egy... kel e világó... jecske. A saját... riság komplik... egész délután... szerre köddé... kének ártatlan... S a min... gondolom, — és igaz órája... mekkor.